

Domači Prijatelji

Mesečnik za odjemalce
Vydrove tovarne hranil, v Pragi VIII.

Letnik V.

Predplačati se ne more.

1. maja 1908.

PROSIMO

pazite: Današnji številkí je zadaž priložena naročilna dopisnica, brez navadnih rubrik. To je radi poštñih predpisov. Vsaka priloga, katera se ne glasi na naročitev knjig, zapade plačilu. Zakaj, to nihče dobro ne ve. Jasno je le to: plačaj. Tolik sporazumljenja pri naših p. n. odjemalcih najdemo, da bo šlo to brez naročilnih rubrik ter tudi brez denarja. Seveda ne nikoli brez vsake malenkostne svotice. Storili smo korak, da bi bilo odstranjeno to nepravilčno preplačilo ter, da bi poštni predpisi izšli v jasnejši obliki. Za sedaj blagovolite svoje naročilo kar prosto napisati na priloženo dopisnico.

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

Rešen.

Kaj sedaj? — Kaj me reši?? Nič! Nič! Nič!!!

Popadem klobuk, vržem na sebe površnjik, ter speham k palackemu mostu, dregajoč v ljudi in godrnjaje: „Vsemu konec! Z Bogom ljubezen moja!“ —

Zničen sem duševno in finančno ter hitim, — ne morebiti, kakor si čitatelj misli, da bi skončal to mizerno cesto življenja s kokom v Vltavo, hitim le, spremljan z zadnjo iskrico nadeje, — na: Smichov k prijatelju Janezu.

Pardon, saj sem pozabil čitatelje seznaniti z osebami dejanja. Toraj oseba prva: dozdeli samomorilec — sem jaz, t. č. študirajoč stavbno inženirstvo v četrtem letniku, — oseba druga: prijatelj Janez, filozof, malo drzen, sicer pa zlatega srca, kar razvidite iz nadaljevanja, in konечно oseba tretja: moja ljubezniva dobra teta — v dejanju sicer ne na stopu ali sega tako močno v dejanje, da jo moram nevesti. Godi se v Pragi v sedanji dobi.

Je pondeljek, vem toraj, da je Jamez doma. Potrjuje mi to tudi napis na vratih njegove sobice: „V pondeljek se ne ordinira!“ (Z drugimi besedami: „V shode se ne gre“).

Vderem v soboter naletim tam na navadno nadeljsko situacijo. Polooblečen leži na postelji v oblakih dima, izhajajočega iz njegove dolge pipe, v globokem miru olimpskih bogov.

Začel sem brez uvoda čitati litanije tožbe okrašene skaženimi sanjami i. t. d. Leži mirno ter me pusti govoriti, v najboljšem teku mojega govora pa zadoni s postelje globoki bas: „To si že vse mislim, začni vendar s pravo rečjo.“

„Kakor veš“ pristopim toraj k jedru „dobivam od tete Neže k vsakemu svojemu goduza me sicer ogromno svoto K 100 — za najboljšek. Imam že tako razračunano, da mi oni stokronski papirček stori vsako leto velikansko uslugo. Premisli torej moje gorje ko letos zastoni pričakujem rešilno pismo. Nič ne

gre. — Dobro vem, da se teta od zadnjih počitnic na-me jezi, v čemurp a imaš sokrivdo tudi ti, vendar nisem si mislil, da me bo tako kruto keznovela. K temu pa še to: jutri teden je njen god in vsakokrat ji pošiljam kakšno darilce, da obdržim njeno roko odprto.

In kaj me še najbolj muči: obljubil sem svoji zlati Anici, da pridem na ples, na katerega pride tudi ona, in uredila sva si že najsmelejše sanje in načrte. Sedaj pa — — — vse zmešano, zničeno, še počenega groša nimam.

Med tem se je ogrinjala postelj v vedno večje in večje oblake dima. Gotovo se je Janez spominjal na pretekle počitnice kako sva na izletu zašla tudi v mestece, v katerem prebiva teta. Celo mestece s svojem izgledom in življenjem se nama je zdelo strašno komično. Bila sva razposajeno dobre volje, ter kovala šale iz vsega. Vem tudi kako sva se smejala tistim kavinim večerom, katere je teta često prirejala in v katerih je z gospo županjo, ravnateljovo i dr. prebiralas vsakega prebivalca, da mu je gotovo celi teden zvonilo v ušesih. Pozneje nama je bilo seveda žal. V takem malem mestu ne ostane seveda prav nič tajno, vsaka stena ima ušesa. Tudi najino besedičenje je nekdo slišal, ter je brž zanesel teti. Od tega časa se jezi — vsaj sva vendar obso-dila njeno najljubšo zabavo, njene — „elitne dihljaje“.

Sključeno sedim na stolu. Tu me predrami gromeči glas nevidnega, izhajajoč z oblakov dima nad posteljo: „Ne obupaj, kar sva podrla, zopet postaviva. Sedi ter napiši teti lepo voščilo, prosi jo tudi oprostčenja za razžalitev koncem pa pristavi: „blagovoli sprejeti to majhno darilce“, drugo je moja reč.

Napisal sem, kakor je prijatelj hotel se poslovil ter odšel z novo iskrico nadeje. Celih štirinajst dni sem pričakoval nasledka v negotovosti in mučnih sanjah. Padel sem zopet v morje obupa ter sem ležal in lenaril doma.

A hura! Prišel je pišmonoša, ta nositelj radosti in golju-fivosti. Meni pa je prinesel zmago, rešenje. Bilo je to pismo od tete z znanimi petimi rubinastimi pečati. In kaj se v tem pismu čita?!

„Dragi nečak! Zahvaljujem se Ti za voščilo, kakor tudi za ljubko darilce. Jako sime razveselil, zato pa odpuščam Tebi in Tvojemu prijatelju tiste ne lepe reči; pošiljam Ti tudi majhen priboljšek. Bodi tako prijazen in pošlji še dve taki pošiljatvi za gospo županjo in g. ravnateljovo. Poljubla Te Tvoja teta.

P . . . . . 26. sušca 1908.

Iz ovitka sta pa padla dva stokronska papirčka. — Še hitreje kakor prej hitel sem k Janezu, temu čarodejniku —

dobrotniku. Obsipal sem ga z zahvalo in vprašanji. Pre-
rušil me je po svoji predrzni navadi: „Tu imaš celi čudeš!
plačaš mi devet kron 50 vinarjev na ta račun.“

Podal mi je papir, na katerem sem čital:

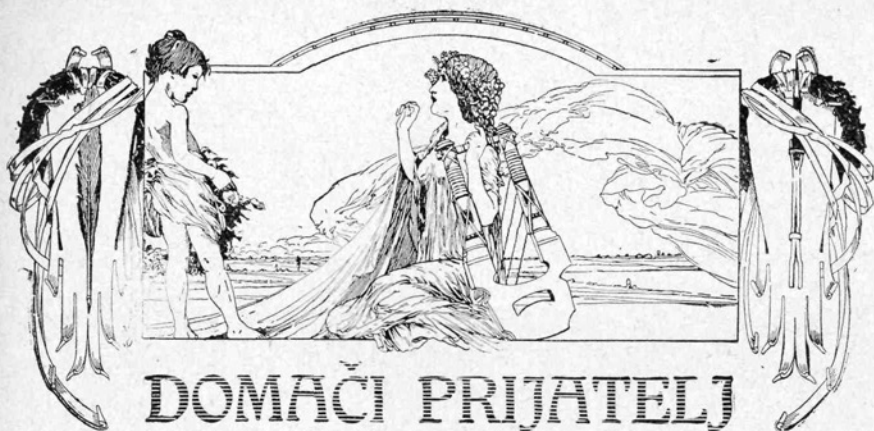
RAČUN

Vydrove tovarne hranil v Pragi VIII.

1	steklenica malinovega groga	K 2.—
1	škatlja maslenih oblatov	„ 2.—
1	„ oblatov Dessert delicat	„ 3.—
1	„ „ Delikatesek	„ 5.50
		<u>K 9.50</u>

To je bila torej ona tajna pošiljatev, katera je teto
zopet umirila.

DOMAČI PRIJATELJ

LETNIK V.

PRAGI, 1. MAJA 1908.

STEV. 5.

KSAVER MEŠKO:

FANTOVSKA.

Kot vihar sem! In vendar zefir mehak,
če ljubezen naproti mi stopi.
Daj nagni se k meni, otrok ti sladak
na dno duše se moje potopi.

Potopi v drhteče srce se drhte,
in skrivnosti vse svoje povem ti,
in vse hrepenenje, vse tople želje
z besedo sladkó razodem ti...

ZVORAN ZVORANOV.

PETER IN NJEGOV PRIJATELJ.

ČRTICA IZ VASI.

Kar naenkrat ga je stisnilo.

Zgodaj zjutraj je zazvonilo mrzlega zimskega dne s sredujim zvonom in kmalu je vedela vsa vas, da je umrl Grudnov Drejc tam gori v nizki, začrneli bajti nad Breznico.

Saj je poznalo staro in mlado Grudnovnega Drejca, ki je imel leseno nogo, kajti pravo mu je bila odnesla plemontezarska kroglja na Laškem. Pletel je koše in cajne, rezal kuhalnice, žlice in torila, njepova Metka pa je kupčevata z jajci in piščanci in bila znana kot največja klepetulja v Breznici in daleč na okrog.

Vse se je čudilo, da ga je tako nenadoma vzelo.

„Bog mu daj večni mir in pokoj!“ so dejali povsod, kamor je prišel glas o njegovi smrti. „Dober in vesel je bil Drejc vedno in žganja ali vina ze tudi ni branil...“ so še pristavili.

In prišel je ta glas tudi do Žlogarjevega Petra, vaškega grobokopa in največjega Drejčevega prijatelja. Mežnarjev fant, France, je potrkal na okno, ko je bil odzvonil in prišel mimo Petrove bajte.

„Hej, Peter, nov grob bova kopala!“

Za oknom, vsem zalepljenim s papirjem, se je prikazal zal buhel, s kocinami poraščen obraz, zaspane, polodprte oči so naponevoljno, napol začudeno strmele v fanta.

Počasi se je okence napol odprlo in globok glas je vprašal: „kako si rekel?“

„Grudnov Drejc le umrl!“

„Drejc . . . da je umrl? . . . Saj sva da še snoči pri Ocvirkn pila . . .“ je jecjal Peter začudeno. „Zmotil si se, fant, in nisi prav slišal . . .“

„Umr! je . . . Nič drugače ni . . .“ je zakričal fant in odhitel proti domu. Skoraj tekel je, kajti mrzlo jutro je bilo in mraz je šel do kosti.

Peter je počasi zaprl okno, sédel na skrinjo, si obul škornje in poiskal kučmo.

Ustnice so mu drgetale od mraza in od strahu.

— „Ni mogoče, da bi bil umrl . . . Snoči je bil še tako vesel in izpila sva ga več frakljev nego navadno . . . Pa da bi bil umrl? . . . Ne verujem, dokler ne vidim . . .“ — je mrmral, a vendar mu ni dosti pomagala ta tolažba, kajti v srcu je vstajal z nepremagljivo silo strah, da je morebiti vendarle vse res . . . V zadnjih letih je Drejc večkrat tožil, da ga tare naduha in morda ga je res umorila to noč . . .

Stopil je iz bajte.

Belkasti oblaki, polni snega, so bili razpeti nad vasjo, tihe in mrtve so stale hiše ob poti, tuintam je bil moder oblaček dima nad streho, kakor bi bil uročen in bi se ne mogel dvigniti v višavo. Ob hišah so brskali lačni, zamraženi vrabci, nad vasjo ob obronku gozda so se spreletavale vrane.

Počasi je korakal Peter po poti proti Drejčevi bajti.

Ob vodi je srečal prvega človeka, Ocvirkovega hlapca Miho, ki je bil razbil led na koritu in nosil vodo za konje v hlev.

„Kaj da je res umrl?“ je vprašal. Res, res, Peter . . .“ je vpil hlapec. „Nikoli več ga ne bosta pila skupaj . . .“

Peter je molče korakal dalje, nič se ni izpremenil na zunaj, a v njegovem srcu sta se vzbudila strah in žalost . . .

In domislil se je, kako sta prejšnji večer pila in je Drejc hvalil novi brinjevec in praznil frakelj za frakeljem. Mrzla, pozna noč, je že bila, ko sta odšla od Ocvirka, a njima je bilo dobro in toplo.

In spomnil se je tudi, kako sta se ločila. Obstala sta pred cerkvijo in Drejc je pokazal s palico v goro.

„Poglej, Peter, v goro! Ali ne vidiš na križempoti med Breznico in Zalazom goreti luč?“

Peter je pogledal in res videl v gori, kjer ni nobene hiše več, svetlo, mirno luč.

„Vidim jo, čisto natančno!“ je dejal.

„Čudna reč, da gori vedno na enem mestu in se ne premika...“ je menil Drejc.

Petru se je tedi čudno zdelo, da gori luč tako mirno, a kmalu jo je uganil.

„Eh, nič čudnega ni, Drejc! Zalaščani vozijo les iz gozda, pa se je komu kolo strlo in sedaj je popravljajo...“

„Tako bo!...“ je dejal Drejc, mu voščil lahko noč in odšel ropotaje z leseno nogo po kamenju proti domu.

A danes je vedel Peter, da ni bila to navadna luč, ampak da je bil spomin... Premišljeval je in bil prepričan, da je bila smrt snoči tam gori na križempoti in ni vedela, kam bi šla, ali v Breznico ali v Zalaz... ,

Peter si jo je natančno predstavljal, kako je čepela tam gori in je zraven gorela na tleh njena svetilka. Grozna in strašna je bila, koščeno brado je stiskala med dolge prste, njena kosa se je svetila bridko in krvavo, oči so strmele doli v spečo dolino... Tako je premišljevala smrt, kam bi šla, ko je zagledal Drejc njeno luč. In ker jo je on prvi videl, je prišla v Breznico in njega vzela, mesto da bi bila šla v Zalaz in vzela Kuzmanovo Mico, ki ima že dvaindevetdeset let in trpi že tri leta v postelji, sebi v nesrečo in družim v škodo.

Tako je mislil Peter in bil vedno bolj prepričan, da je prijatelj res umrl. Grenka žalost se je razlila v njegovem srcu in solze so mu prišle v oči, da ni videl niti poti pred seboj. Vse je končalo, nič več se ne bosta menila z Drejcem o nekdanjih časih, nič več ga ne bosta pila, sam ostane na svetu kakor polomljeno zpanenje ob poti...

V teh žalostnih mislih je prišel do Drejčeve bajte.

Metka ga je zagledala skozi zakajeno okence in se spustila znova v silen, pretresujoč jok. Brlončkova Neža in Tončkova Mina pa sta jo tolažili, a ni nič pomagalo.

Počasi je odprl Peter vrata, vzel kučmo z glave in s težkimi, okornimi koraki stopal po črvivih stopnicah na pod, kjer je ležal mrlič.

Mračna svetloba je silila skozi dve zakajeni okenci, na mizi je brlela oljnata lučka, dišalo je po zažganem brinju in po dimu.

Na skrinji sred poda je ležal mrlič, suh in dolg, opravljen v praznično obleko. V sklenjenih rokah je držal rožnivenec z debelimi jagodami, na prsih se je svetila medalja, ki jo je dobil od samega cesarja, kakor je včasih pravil, njegov obraz je bil skoraj rumen in se je držal čudno, nezadovoljno na smeh. Pod brado in čez ušesa so mu zavezali moder robec z belimi pikami, levo oko je bilo malce odprto in je strmelo mrtvo v strop.

Vse to je gledal Peter z brezizraznimi očmi par trenutkov, izgubljene so bile njegove misli, kakor oddaleč mu je vdarjal na uho Metkin jok.

A potem se je Peter spametoval, čisto in jasno je videl, da je mrlič njegov prijatelj Drejc, in takrat ga je prevzela silna žalost. Njegovi težki škornji se zaropotali po tleh, Peter se je zgrudil na kolena ob skrinji in zajokal . . .

Metka je še hujše zajokala nego on, tudi Neža in Mina se nista mogli vzdržati in celo Brlinčkov Tinče, ki se je držal tete za krilo, je zaplakal s tenkim, otroškim glasom.

Tako so jokali vsi par hipov. Solze so olajšale vsem srce in polagoma je prešel glasen jok v pritajeno ihtenje.

Najprej si je opomogla Neža.

„Glejte, kdo bi si bil mislil, da sta se imela tako rada!“ je dejala.

„Rad ga je imel ranjki kakor mene . . .“ je med solzami odgovorila Metka.

„Kaj ga je pa prijelo, da ga je tako hitro vzelo?“ je opravičevala radovedna Mina.

„Sam Bog ve, kaj . . . Davi me je vzbudil in tožil, da mu nekaj ne pusti dihati. Hujše in hujše mu je bilo in tekla sem po gospoda. A ko sem spet prišla, že ni nič več vedel in gospod so ga deli samo v sveto olje . . . In umrl je kot otrok; držala sem svečo in jokala in niti vem ne, kdaj je zadnjič dihnil . . .“

Peter je vse poslušal naslonjen na skrinjo.

Ko je Metka končala, je vstal in z začudenim glasom vprašal: „Kako si rekla, da je umrl?“

„Čisto na lahko, kakor otrok . . .“ je odgovorila Metka med solzami . . . „In tudi po tebi je vprašal, precej ko mu je začelo prihajati slabo . . .“

„Po meni da je vprašal? . . .“ je dejal Peter in zopet so mu napolnile solze oči . . .

„Naduha ga je umorila . . .“ je dejala Tončkova Mina po daljšem molku.

„Naduha je bila, naduha!“ je pritrdila Neža.

Peter je sedel na stol ob skrinji, na kateri je ležal mrlič, in se zamislil. Sklonil se je, da se je s komolci oprl na kolena, in naslonil brado na dlani. Sključen in siv je bil videti deset let starejši.

Premišljeval je in vse preteklo življenje je šlo mimo njega. Jasno in natančno se je spominjal časov, ko sta z Drejcem pasla v gorah nad Breznico. Davno so minula tista leta in vendar se mu je zdelo, kakor bi se bilo vse to godilo dan poprej . . . In potem so prišli lepi časi, ko sta začela fantavati, ko sta pela z drugimi v lepih nočeh po vasi in sta hodila trkat dekletom na okenca. Lep in postaven fant je bil, dekleta so ga rade imele, in če so se Brezniški stepli z Zalaškimi, je te vselej Drejc pognal

v beg ... Neumen je človek tedaj, a Bog mu nemara ne zameri, ker je še mlad in nima prave pameti ...

A prišel je tudi čas, ko je bilo treba obleči vojaško suknjo in iti v boj za domovino, Drejca so vzeli, njega pa ne. Viharna leta so bila, Radecki se je ravsals Plemontezarji. Tudi Drejc je šel v vojsko in pri Veroni izgubil nogo. Kolikokrat je pripovedoval, kako je bilo tam, koliko Lahom je upihnil luč življenja, kako je priletela krogla, velika kakor jančja glava, in mu odnesla nogo. In oči so se mu zasvetile in lica rdela, ko je pravil, kako mu je sam maršal pripel na prsi medaljo, ki jo je bil poslal zanj sam cesar ... Bogve, če je bilo vse res, kar je pravil, ali prijetno ga je bilo poslušati ...

Tako je premišljeval, ženske so se tiho pogovarjale, Metka je tuintam hlipnila, kakor bi hotela spet jokati.

Čez delj časa sta Neža in Mina odšli in Peter in Metka sta ostala sama.

„Kaj praviš, Peter, če bi ti ostal pri njem? Samo me je strah in drugih ne maram prašati ...“ je izpregovorila Metka po dolgem molku in vzbudila Petra iz njegovih misli.

„Ne ganem se stran, saj je bil moj najboljši prijatelj ... In če sva bila v življenju skupaj, bodiva še ob smrti ...“ je odgovoril Peter.

„Bog ti povrni, Peter!“ je dejala Metka in šla nekaj iskat v kuhinjo. Po kratkem času, se je vrnila in prinesla steklenico žganja in frakelj in dela vse na mizo.

„Tukaj, Peter!“ je dejala, „imaš malo žganega, da si včasih zmočiš usta!“

„Že prav ... že prav ...“ je mrmljal Peter, mislil dalje svoje misli in gledal venomer predse.

Počasi so šle ure, zunaj je začel naletavati sneg, medla, bela svetloba se je spustila nad vas in nad gore in hribe krog nje.

Metki je bilo dolčas in zato je začela misliti, kaj bi govorila s Petrom. Gledala je mrtvega moža in kmalu ji je prišla dobra misel na um.

„Glej, Peter, levo oko ima še napol odprto ... Pravijo, da ni dobro, če se noče, mrliču levo oko zapreti ...“

Peter je za hip pogledal Drejca in potem molče glavo zopet sklonil.

„Pravijo, da kliče tak koga izmed živih za sabo ... Bogve, koga kliče Drejc za sabo, Bog mu daj dobro? ...“

„Sam Bog ve ...“ je odgovoril Peter.

„Oh, najbrž kliče mene ... Saj tako drugega ni zapustil nobenega na svetu kakor mene. Oh, jaz uboga, nesrečna reva!“

Metka se je spomnila, kako nesrečna bo brez Drejca, in je zopet zajokala.

„Kaj bi se kisala, ko ti ni sile ... Več je bil Drejc meni nego tebi ...“ je mrmral Peter sam s seboj.

„Kaj si dejal. Peter?“ je vprašala Metka in solze so ji tak o vsahnile.

„Nič nisem rekel . . . Da mu Bog daj večni mir in pokoj! . . .“ je odvrnil Peter in se zopet pogreznil v molk in v svoje misli,

Tako je tekel dan, kropit je prišlo le malo ljudi, kajti mraz je bil in gost sneg je padal.

Na večer sta prišli zopet Brlinčkova Neža in Tončkova Mina in par drugih ljudi od bližnjih sosedov. Z visokim, zadirčnim glasom je začela Neža moliti rožnivenec naprej, drugi so pa odgovarjali. Dolgo, dolgo so molili, a končno so nehali in se začeli pogovarjati o rajnem Drejcu, o njegovih dobrih in slabih lastnostih, o smrti, o strahovih in bogve o čem še . . .

Vsem je bilo žal po Drejcu, a najbolj njegovemu prijatelju Petru, ki je molčal ves večer in pil frakelj za frakljem, da bi si potolažil žalost . . . A čim več je pil, tem težje in žalostneje mu je bilo srce . . .

Po polnoči so skoraj vsi odšli, le Peter in Metka sta ostala v mrzli, dolgočasni bajti pri mrtvem Drejcu . . . Počasi so potekale nočne ure, obema se je dremalo, le včasih se je vzbudila v srcu splašena, nedoločna misel kakor senca na steni, ko je vztrepetala lučka ob mrliču . . .

Proti jutru je zunaj ponehal sneg, a mraz je postal še hujši.

Ob svitu je prišel mežnarjev fant prašat Petra, kje naj začne kopati grob.

Peter je pomislil in potem odgovoril: „Nasproti vratom začni kopati, da bodo videli ljudje, idoči mimo, kje leži Drejc pokopan, in pomolijo za njegovo dušo!“

Fant je odšel, Peter pa se je zopet zamislil, le včasih je pogledal s topim pogledom na mrtvega prijatelja, ki je ležal tiho in mirno na skrinji, ali pa stegnil roko po steklenici, izpil frakelj in potem zopet dalje premišljeval, kako čudno je človeško življenje in smrt . . .

Tako je počasi prišel poldan in mračno popoldne za njim.

Ljudje so začeli bolj pogostoma prihajati kropit mrliča, mnogi so ostali in se začeli pogovarjati, kajti doma, kjer je človek sam, je bilo dolgočasno, tu pa je bila družba in se je dalo govoriti o tem in onem.

Petru je bilo čudno v srcu in vedno žalostnejši je bil sred teh ljudi, ki so se prišli pogovarjat in opravljat sem, a ne kropit n molit za mrtvega Drejca . . .

In tako je naenkrat vstal, poiskal kučmo in odprl vrata na stopnice.

„Kam pa greš. Peter?“ je vprašala Metka.

„Grem pogledat. kje in kako koplje fant grob. Mlad je še in morda bi še kako nerodnost naredil . . .“

„Pa se vrneš zvečer? . . .“

„Seveda se . . .“ je odgovoril Peter in odšel.

Zunaj je bilo vse odeto z visokim snegom in kazalo je, da bo še padal.

Pokopališče je bilo četrť ure proč od vasi, mraz je kar rezal v roke in obraz in zato je stopil Peter, ko ie šel mimo Ocvirka, v hišo in si dal natočiti merico žganja v steklenico, da se ogreje in okrepča, če bi moral sam pomagati kopati grob.

„Naglo ga je vzelo ... Kaj praviš, Peter? ...“ je menila debela krčmarica, ko mu je nalivala žganje v steklenico.

„Seveda ga je ... Nobenega prijatelja ne bom več imel na tem svetu ...“ je odgovoril Peter in solze so mu znova prišle v oči.

„E ... Kaj hočeš, Peter, vsi bomo morali enkrat umreti ...“

„Seveda ... seveda ...“ je mrmlal Peter, spravil žganje v notranji žep pri suknjiču in se odpravil.

Pot iz vasi do pokopališča se mu je zdela dolga kakor nikoli še, v glavi mu je bilo čudno in noge so se mu zdele nekam težke.

A vendar je krepko stopal po zasneženi poti in prispel po precej dolgem času na pokopališče.

„Hej, Peter, ravno prav, da ste prišli!“ je zavpil fant iz groba. „Mraz je, da skoraj prstov ne morem odtrgati od toporišča ... In sedaj bi moral tu nekomu presekati noge, zdi se mi Br-linčkovemu Blažu, ki je umrl, ko sem bil jaz še prav majhen. Pa mu jih dajte rajši vi, ki ste ga bolj poznali! Meni bi lahko zameril in me prišel strašit, če bi mu ne dal miru še v grobu ...“

„Eh ... Kaj bi ...“ je mrmral Peter.

Fant je skočil ven na sneg, Peter pa je izpil požirek žganja in se spustil v rob, ki je bil že skoraj popolnoma izkopan.

„Kaj nisem prav naredil?“ je oprašal fant.

„Seveda si!“ je odgovoril Peter in prijel za lopato.

„Ej, Blaž, višjc se pomakni!“ je dejal z mirnim glasom in pomaknil kosti davno umrlega znanca naprej v zemljo.

Fant ob grobu se je na glas zasmejal.

„Kaj se pa smeješ?“ je nevoljno vprašal Peter in začel kopati.

„Kdo bi se vam pa ne smejal, ko se tako lepo pomenite z Blažem, Bog mu daj večni mir in pokoj, kakor bi skupaj pri Ocvirku žganje pila!“

Peter ni odgovoril nič na to in je motče kopal dalje. Fant je pa stal zraven in gledal. Čez delj časa je izpregovoril Peter: „Kaj bi tu stal in zmrzaval! ... Domov pojdi, saj to lahko sam opravi! ...“

„Prav pravite, Peter ... Pa zbogom!“ je dejal fant in odšel.

In tako je ostal Peter sam s svojo žalostjo in kopal grob za svojega prijatelja Drejca.

„Lep in širok grob ti izkopljem, Drejc, da boš v miru in lepo ležal in ti bo v zemlji boljše, nego ti je bilo na svetu ...“

je mrmral med kopanjem in debele solze so mu lezle po licih in padale na črno, mrzlo prst . . .

Skrbno in vestno je kopal, dasi je bilo v mrazu težko in sitno delo in so bili prsti kakor prilepljeni na toporišče in jih Peter niti čutil ni. Zdaj pazdaj je potegnil steklenico iz žepa in izpil par požirkov . . .

Kopal je in kopal, a skoraj poznalo se ni, on pa je bil tako truden, kakor bi bil kopal že od jutra.

Ko ni mogel skoraj več krampa vzdigavati, je sklenil malo odpočiti se.

S težavo je zlezel iz groba in sédel na prag mrtvašnice, ki je bila zraven jame.

Mrak se je bil že začel delati, iz oblakov so padale redke, drobne snežinke, tam na zidu pokopališča sta sedeli dve vrani, lačni in zamraženi, in gledali Petra brez strahu . . .

Peter je izpil, kar je ostalo v steklenici, in zopet začel misliti na Drejca in njegovo smrt, ki jo je bil za hip pozabil.

In tako nesrečnega in žalostnega se je čutil, ker ga je prijatelj zapustil samega na svetu, da so mu zopet napolnile solze oči in mu je bilo srce tako težko kakor še nikdar ne . . .

A počasi je prešla žalost in domislil se je, kako je Metka dejala, da kliče še koga za sabo, ker ima odrpato levo oko, in prišlo mu je naenkrat kar samoobzebi na um, da kliče njega samega . . .

In čudno, nič groznega in strašnega ni imela ta misel sedaj več zanj, skoraj samaobzebi se mu je zdela umljiva in pravična . . .

Sneg je začel padati gosteje, mrak je bil vedno gostejši, tako da ni bilo več razločiii tistih dveh vran na zidu.

Petrove misli so bile vse meglene in zmešane, po dolgem času se je domislil, da mora končati pred večerom grob za Drejca in oditi v vas, skušal je vstati, a zdelo se mu je tako težko in sitno, da je kar obsedel.

„Eh, Drejc, prav si storil, da si umrl, vsaj ti bo v nebesih bolje nego pri Metki . . .“ je mrmral polglasno in tudi sam si je želel, da bi bil v nebesih z Drejcem . . .

Zazdehal je parkrat, skušal se nečesa važnega domisliti, odpreti oči, ki so mu lezle skupaj, in pogledati, ali je že noč, a ni mogel . . . Zdelo se mu je prijetno, kakor bi sedel z Drejcem pri Ocvirku za prejo, premaknil se je v kot se naslonil na vrata in zaspal . . .

Gosteje in gosteje je padal sneg, pokril polagoma Petru škornje in kolena, črna noč se je spustila na zemljo in vedno bolj mrzlo je bilo . . .

Peter je pa sedel mirno pred mrtvašnico sred noči in mraza, a bilo mu je blaženo in toplo in menil se je z Drejcem . . .

F. HERITES:

KMEČKO SRCE.

Po poti je šel človek v kratkem in obnošenem kožuhu, kterega je gotovo podedoval še od svojega očeta. Na glavi je imel kapo z ušesniki, zvezanimi pod brado, na nogah coklje, natlačene s slamo in v roki gorjačo, odregano v gozdu.

Bila je zima in pod težkimi koraki njegovih velikih nog je vse škripalo in se prašilo. Sneg je pokrival cel kraj ali že nekoliko dni ni več snežilo; pot je bila zgažena in gladka.

Šel je hitro, nič se ni zaustavljal, da bi se oddahnil, čeprav se je videlo, da je truden.

Niti v mestecu se ni zastavil, skozi kterega je ravnokar prešel. Napravil bi bil to, draga duša, ali v žepu ni imel niti vinarja, da bi popil glažek žganja pri kakšnemu trgovcu.

Stopal je samo naprej s svojimi težkimi, okornimi, ali ustrajnimi koraki, kterih se je naučil od volov, okoli kterih je imel opravlja od svojih otročjih nog. Služil je že, ko je komaj oblekel prve hlače.

Ta človek je prišel tudi do kapelice, ki je bila na križpotu par minut za mestom ali ni jo opazil in ni se prekrizal. Korakal je dalje svojo pot in ni se ogibal nikomur, kogarkoli je srečal.

Sanke, ki so mu priletele nasproti, so ga skoro pogazile, ko so se ognile kupu peska na ovinku in skrenile na ono stran, po kateri je šel on. Moral je skočiti v jarek, drugače bi ga bili preplašeni konji prevrnili na tla in graščinski kočijaž, ga je ošvrknil z bičem po hrbtu, jezen, da se ni ognil in da mu je skoro splašil konje.

Nu, dalje od mesta ni bilo nobenega več na potu, samo lačne vrane so se potikale v velikih jatah tod okoli. Iskale so po snegu kakšno ubogo mrvico in preplašene so vzletele v zrak pred koraki samotnega potnika, ki se je vse bolj primikal gozdu.

Že je padal mrak. Solnce je zapadalo za nizki gorski vrh, ki se dvigal iz ravnice in samo še odsev purpurom obrobjenega zlata se je razlival od tam po nebu in zatapal oblake, ki so se zgrnili na obgorju, kakor velikanske snežene gore.

Človek je zakrenil zdaj od gozda na poljski pot, ki je peljala u vas. Bil je že blizu hiš.

„Dober večer, boter!“ ga je vstavil neki glas.

Srečal se je s staro žensko, beračico. Imela je na sebi samo spodnje krilo kratko do kolen a raztrgane nogavice so le slabo pokrivale ozeble noge. Jopica je bila umazana in sama zaplata vseh barv. Samo glava je bila skrbno zavita in skrita v debelo zimsko ruto, zvezano zadaj v zatilku. Na hrbtu je nosila polprazno vrečo iz debelega domačega platna, podprla jo je z levo roko, da bi ji bilo lažje nositi.

Težko in polahko se je gegala naprej, upognjena pod težo let in beraške torbe, v kateri je nosila vse, kar je naberačila

cel dan: krompirja, moke in kruha. Oba sta obstala, mož in ženska.

„Kam se vam tako mudi, boter?“ vpraša beračica. „In odkod prihajate?“

Namesto odgovora se je mož le globoko oddahnil. Hotel je nehaj reči ali beseda ni hotela na jezik. Pogleda starko in takoj opazi, da ji je znana cela stvar, ki ga je težila.

„Pretepel jo bom, pretepel jo bom do smrti!“ iztisne skozi zobe. „Do krvi jo bom pretepel!“ Zamahnil je po zraku s svojo težko gorjačo. „In če jo ubijem naj jo!“

„Ali boter, boter“, začne starka. „Saj niste ob pamet!“

„Kaj je že doma?“ vpraša mož surovo in hoče dalje.

„Počakajte, boter, počakajte,“ zavstavlja ga starka.

„Da, Barbka je že doma — —“

„Tako pri priči jo spodim.“

„Pa kam naj gre, boter, za božjo voljo?“

„Naj gre kamor hoče. Pri meni ne bo. Spodil jo bom to minuto — —“

Imel je osem otrok, morda tudi deset, še sam ni vedel prav. Najmanjšemu je bilo šele štiri leta. Pri hiši je bilo še dvoje, ki sta hodila v šolo. Sevè mnogokrat nista šla, po zimi včasih, kadar nista bila doma za nobeno rabo. Vse drugo je bilo v službi — dekleta in fantje. Komaj so malo odrasli, pa sta jih peljala stara dva v kakšno vas h kmetu, ki jim je dajal v začetku samo malo hrane za ono malo dela, ki so ga mogli opravljati. Potem so že sami šli dalje s trbuhom za kruhom.

Najstarejša uči je šla celo nekam daleč izza Krumlova, k mlinarici, ki je bila iz tega kraja pa se je omožila tja med Nemce. Ali tožilo se ji je po domačem, pa je jemala v službo vedno le Češkinje, zaradi jezika, da se vsaj z njimi lahko pogovori po svojem.

Doma niso par let ničesar slišali o dekletu, tudi si niso posebno ubijali glave za njo. Ali naenkrat je prišel glas, da je Barbka v drugem stanju.

Bilo je to res. Dekle je tajilo, dekler se je dalo — ali končno se ni dalo več tajiti.

Mlinarica ni bila brez srca; bila je poštena ženska in prijazna. Ali kaj naj počne? Ni mogla pustiti, da pade dekle v mlino. Kaj bi svet mislil? Poslala jo je proč, dokler je bil še čas.

In skoro je sirotica porodila na poti. Vsak čas je morala sesti in počivati. Enkrat se je onesvetila in dosti dolgo je ležala v omedlevici. Z veliko težavo se je vzdignila, da bi šla dalje in da ne zmrzne na širnem polju.

Ali dete bi bila gotovo pustila tu pod milim nebom, da je postala mati. Tako je bila že blizu zločina. Nu, ni se to zgodilo na njeno srečo. Dovlekla se je prav do hiše. Ni vedela, kje drugje bi iskala pribežališča, čeprav je znala, kako jo bodo sprejeli.

Očeta ni našla doma. Odšel je po njo, ko so mu rekli, kaj

je s hčerjo. Vseeno mu je bilo, da je bil večer; potoval je celo noč. Ali v mlinu jo ni bilo več pa se je takoj vrnil nazaj. Jeza ga je tresla in pospeševala njegove korake.

In zdaj, kakor da ne more več dočakati, da se sestane s hčerjo, se je rezko obrnil od beračice, da nadaljuje svojo pot domov.

„Na Boga mislite v nebesih!“ zavpije za njim starka. „Bog ve, zakaj je tudi to dobro — — —“

Te besede, kakor da so prelomile kipečo jezo, ki je divjala v duši človeka in ga nepremišljeno gonila dalje, v strasti, kakor kamen leti iz strmega brega.

„Kdo ve, zakaj je tudi to dobro?“

To vprašanje, ki je izviralo iz velike udanosti v modrost in dobroto božjo in se osniva na globoki, neomajani veri, se bo prej ali slej odtrgalo iz ust našega priprostega človeka, kadar ga najde nesreča, kadar pade nanj sramota ali žalost.

Mož zastane; ustavi se in obrne k beračici.

„Glejte, boter —“ začne ta in nasloni svojo malho na ograjo malega mostiča, pred katerim je stala, da si olajša breme.

„Poglejte mene!“ začne. „Tudi jaz sem bila enkrat lepo dekle, sama kri in mleko“.

In pri tem starem spominu, spreleti čuden nasmeh to staro, nagubano lice.

„Koliko fantov se je vrtelo okoli mene! In da sem imela otroka, boter — — vidite, boter, da sem imela otroka! — —“

Naenkrat so ji privrele solze v oči, ki so bile zalite s krvjo, grde in brez trepalnic.

„Zdaj ne bi bila tako sama pod stare dni...“ zjavka starka. „Imela bi vendar svojega človeka na svetu. Morda bi se vendar brigali malo za me. Na otroke bi jim pazila in čuvala. Pa če bi bili tudi grdi z menoj, pa če bi me tolkli — nič zato, samo, da bi imela kje biti, da bi bila pri svojih. Med svojimi bi bila, bi mi že dali kakšen kotic — — Oh, hudo je, hudo je, da nisem imela nikoli otroka!“

In žena si je brisala solze s trdimi, razoranimi dlanmi.

„Morda bi mi bilo,“ začne razvijati svoje misli, ki so jih pobudile beda in samoča — „morda bi mi bilo, kakor zdaj Barbki... Uboge dekle! Revica!“ — jo požali. „Ali“ — vzdihne — „vsi ti oblaki bodo zopet izginili, — — kaj ne, boter? Saj vas dobro poznam, boter! — — In — tudi ta majhni črvček se bo že nekako preživel pri vas...“

Mož je slišal še te besede, ali že je hitel proč. Starka je ostala s svojo torbo oprta ob ograjo mostiča in je gledala za možkim, dokler ni dosegel vas in zavil za prvo hišo.

Precej dolgo je trajalo to. Naenkrat začne stopati počasnejše, skoro leno, zaustavljajoč se vsak hip.

„Moj Bog! — oče je prišel!“ so ga pozdravili, ko je odprl vežna vrata in prekoračil prag.

In žena stopi predenj z razširjenimi rokami, braneča mu stopiti v izbo.

Sunil jo je proč, da se je opotekla.

Pri peči na edini postelji, ki je bila v sobi, začul se je otročji jok. Ona, ki mu je ravnokar dala življenje, stiskala in skrivala se je pod odejo, trepetajoč od straha. Glavo je stisnila v blazino in obrnila se je k zidu, da ne sliši in ne vidi, kaj bo.

Otroka so položili na mizo. Jokalo je na ves glas na trdi in mrzli postelji, ktere še ni bilo vajeno.

Mož je stal poleg otroka in zagledal se je vanj, ganjen in vznemirjen. Njegova duša je bila naenkrat brez jeze in polna usmiljenja in sočutja . . . Ne s seboj — niti proti hčeri, ampak proti temu ubogemu črvičku, ki je ležal skoro na golih deskah, na nekakih cunjah stare srajce, ktero so raztrgali raonokar, da morejo zaviti novorojenca.

Spomnil se je, da je tudi sam v bedi in kako mnogokrat nimajo kaj bi dejali v usta. Živel je edino od svojih rok, ni imel drugega, nego kar pridela z ženo v potu svojega obraza. A zdaj glej še ena usta na skrb!

„Kaj hočeš tu, črviček?“ je rekel nežno in milo, sklenil roke in raztegnil lice v ljubeznjiv nasmeh. — „K Pavlovim bi bil moral, črviček —“

Pavlovi so bili bogati gospodarji. Mlad par, premožen ali brez otrok, katerih si niso mogli izprositi od nebes.

„Tam bi se ti dobro godilo, mali črviček!“ nadaljuje mož z onim trpkim humorjem, ki je tako karakterističen za naš narod.

„Tam bi te hranili s samo kašo od smetane in medu! In s sladkorjem bi ti jo posipali, črviček majhmi . . . Da, črviček . . . In z mandlji in rozinami bi te odhranili . . . Pri nas? Kaj ti je v glavo palo, siromaček, da si prišel k nam? Tukaj boš trpel samo siromaštvo in pomanjkanje . . . Kakor jih mi trpimo . . . Ali — nekako se bo več naredilo,“ konča mož svoje modrovanje. „Bo že Bog dal . . .“

In prekrizavši se, začne s tekom jesti nezabeljeni močnik, ki je bil pripravljen zanj v loncu na štedilniku. Lačen je bil. Dolgo ni jedel. Nič toplega ni okusil, ko je bil odšel od doma.

Spomni se, da je prinesel kruh, ki ga mu je dala mlinarica, vzame ga iz kožuha in si ga hoče odrezati.

Pa se zagleda v kruh . . . Tako lep, krasen kruh iz bele moke! Dišal je, ko rožice. Kar slina se mu je nabrala v ustih.

Oči so se mu zaletale k peči, na posteljo. Hči se je že obrnila sem ali njen pogled je bil poln strahu in bojazni. Oči so se ji kresile od vročine . . .

Priprosto njegovo srce prevzela je naenkrat nenavadna nežnost.

„No — na —“ je rekel, da pokaže to nežnost na svoj način, pa odrine kruh, po katerem je že posegel . . .

„Dajte ji to,“ je rekel. „Spremite to za njo“.

Pokimal je ženi in pokazal z brado na kruh. Sebi pa je vzel črn in trd hlebec iz omare miznice in odrezal si je tega.

Ničesar ni govoril in kakor da ne ve več, kaj se je zgodilo. Drugo jutro je šel na delo, kakor vsak dan.

Tudi žena je morala iti še pred zoro h krčmarici prat perilo, ki je bilo že namočeno.

Opoldne je prišla za njo hči, da pomaga materi. Otrok je zaspal pa ga je pustila v varstvu male sestre.

Takoj so jo poslali nazaj domov, ali še le po dolgem pri-govarjanju uboga. Doma je vendar le oprala vse perilo za-se in za otroka. Še le potem se je zopet legla na posteljo in pri-maknila otroka k prsim, polnim mleka.

Krst so odgodili na drugi dan, na nedeljo, ko je več časa in se nič ne zakasni.

Niso morali hiteti, kajti deček je bil močan in trden, kakor dren v gozdu.

KRISTINA:

SPOMIN.

Zdaj ko je že vse za mano,
mladost in ljubezen srca,
zdaj pridi in me objemi
kot sen, poslan iz neba.

Nalahno oči bom zaprla
in skrila v blazine obraz,
odpiraj ti kamrico tiho,
kot ljubček, ki prišel je vas.

In pravljice ljube šepeči
iz tisoč in ene noči,
da glasno ob tebi ihtela
za srečo nekdanih bom dni . . .

Ob jutru se bodeš poslavljal,
mladosti najslajši spomin,
ja v ljubih očeh te bom zopet
za gledala — brez bolečin. —

ZOFKA KVEDER-JELOVŠEK:

POGOVOR Z OČETOM.

Spomladansko solnce je posijalo v šolo in velika, belopobeljena soba je postala naenkrat nekako prijazna. Dekliške glave so se premikale sem ter tja in črni, rjavi in zlati lasje so se v solncu zasvetlikali toplo in dražestno. Bela bluza mlade učiteljice je postala praznična in temnomodra pentlja pod vratom malce se je harmonično podajala brezmadežni belini. Vsa lica v šoli so zardela, oči učiteljice, — lepe rjave oči — in mlade oči vseh teh petindvajsetih učenk so postale svetlejšje, polne nekih čudnih želja in sanj.

Nehote so pogledala dekleta proti oknom, skozi ktere se je videlo v cvetoč vrt. Med črešnjami posutimi z nešteto belih cvetov je stala breskva, čudovito vzeveta v nežnih rožastih cvetovih. Mnogokrat so uhajale oči mladih učenk skozi visoka šolska okna ven v belo in rožasto cvetje ali učiteljica ni prigo-varjala in tudi njene oči so se veselile te prelepe spomladi, ki se je prislanjala prav k šoli in k njenim velikim okencam.

Trenotek je zastal poduk, sladka omamljenost se je razpro-strla po šoli z zlatimi igrajočimi solnčnimi žarki; tiho je bilo v sobi in le od nekje daleč se je začula pesmica, ktero so peli otroci po ulicah med igranjem.

In v ta molk se je razlegnilo pridušeno in prežalostno ihtenje.

Ilka Boroti, dvanajstletna črnolasa Mažarka je naslonila glavo na klop in je jokala, da se je stresalo njeno drobno, suho telesce.

Ilka je bila samosvoja in resna. Nobene prijateljice niti imela v razredu, sama je prihajala in odhajala. Malo je govorila, najrajša je sedela sama proč od drugih. Njene oči so bile vedno nekam zamišljene in to jo je delalo starejšo. Ni bila posebno dobra učenka, sploh ni nikdar vzbujala pozornosti. Ko je zdaj zajokala, vsa obsijana od solnca, spogledale so se součenke v čudu in učiteljci je bilo, kakor da jo je prvikrat zapazila v svojem razredu.

Ta nepričakovan jok je vse nenavadno znemiril. Učiteljica in součenke so začutile nekaj v duši, kakor tajno očitiranje, da so se tako malo brigale za to blede in neznatno dekletce, ki je gotovo jako nesrečno, vsaj joka zdaj, ko sije pomladno solnce in ko je priroda zunaj polna lepote in nedolžnega veselja.

Učiteljica je stopila s katedre in šla k jokajoči deklici. Pogladila jo je po črnih laseh in sklonila se je globoko k nji.

„Zakaj jokate, Boroti?“ je vprašala nežno.

Mažarka je še britkejšje zajokala.

Učenke so v zadregi vstajale in obstopile klop, kjer je sedela ona.

„Zakaj jokate?“ je ponavljala učiteljica in je sela k deklici. Objela jo je z jedno roko, z drugo jo je gladila po glavi in po drobnih otroških, prstih, ki so se stiskali na solzan obraz.

„Jaz ne znam ničesar, gospodična,“ je rekla pretrgano.

Nehote se je mlača učiteljica nasmehnila: „Zato jokate? Zaradi tega ne jokajte. Naučili se bodete drugič. To ni nesreča.“

Tudi druga dekleta so se oddahnili in vsem je bilo smešno, da joka, ker ne zna lekcije.

„Jaz se nikoli ne morem učiti doma“, je tožilo dekletce.

„Oh, jaz sem jako nesrečna!“

Učiteljica jo je gladila po laseh. „Vi ste še otrok“, je govorila. „To še ni nesreča. To je malenkost.“

Dekletce se je odmaknilo od učiteljice in je zopet žalostno zaihtelo.

„Nikar ne jokajte, moja draga, nikar ne jokajte! Recite mi, zakaj jokate? Minilo bo,“ je tolažila učiteljica.

Mala Mažarka se je nagnila k učiteljici, pogledala ji je prav od blizu v oči in odkimala je resno in žalostno.

„Nikoli ne bo boljše. Vedno se prepirajo, vedno, vsak dan.“

„Kdo?“ je vprašala učiteljica šepetajoč in že sluteč odgovor.

Črne oči mladega dekletca so se široko odprle, usta so se bolestno zategnila in drobni prstki so se stisnili krčevito.

„Ne, ne, nihče!“ je rekla hitro in pristavila boječe: „Mama pravi, naj molčim.“

Obrnila se je proč, obrisala je solze in ni odgovarjala na vprašanja učiteljice in sončenk.

In po šoli je odšla sama, kakor vselej.

Njen oče je bil konduktar, še mlad, jako lep in dosti inteligenčen človek. Lahkomišljen je bil, rad je pil in za vsako žensko je letel, tako je pravila Ilkina mati. Ta je bila bolehná ženska, lahko razdražljiva, dobrega srca ali nagla. Kadar ni bilo moža doma se je veselila nanj in pripravljala mu je najboljše jedi, da bi bil zadovoljen, ko pride. Ali komaj je vstopil v sobo, komaj ga je videla tako brhkega in podvzetnega že ji je napolnila dušo nelepa sumnja, da je hodil kdo ve kje, da je pil in se zabaval pri drugih.

„Kje si bil?“

„V službi sem bil, saj veš.“

„Vem. Ali v Pešti si imel šest ur odmora. Namesto, da bi spal, hodiš kdo ve kje.“

„Kje bi hodil?“ je vprašal porogljivo.

Ona je vzela njegovo potno torbo in odnesla jo je v kuhinjo, da vzame stvari iz nje in jih očisti.

Ali za hip že je priletela nazaj. V roki je držala bel fin žepni robec.

„Zdaj mi ne boš tajil“, je vpila. „Od koga je to?“

„Našel sem.“

„Ne laži. Sa vem vse, saj so mi povedali tvoje kolege, da hodiš k neki natakariči.“

„In če bi hodil, kaj te briga?! Kaj te ne redim?“

„O, rediš, rediš. Tretjino zaslužka mi daš za me in otroka, za hrano, stanovanje in vse a dve tretjini popiješ in zapraviš na vlačuge.“

„Svoje zapravljam,“ je odbrusil in odšel v gostilno.

Vračal se je od tam pijan in jezen. Razbijal je pohištvo, klet ter pretepal ženo, če mu je prišla blizu.

Ilka se je stisnila v kak kot in želela je da bi bila gluha in slepa, da ne bi morala poslušati in gledati, kaj se godi med očetom in materjo.

Mati je včasih odšla k sosedom in ostala dokler se mož ne iztrezni, včasih pa je počakala nanj in takrat so bile noči še strašnejše, polne surovih prizorov, kletev in pretepa.

„Zdaj, ko nisem več mlada in lepa, zdaj bežiš od mene po gostilnah okrog. Oh, ko bi bila to vedela! Bolje bi mi bilo, da sem skočila v vodo, kakor, da sem vzela tebe tacega falota!“

„Kdo bi s teboj izdržal! In če bi bila najlepša ženska na svetu, ne bi nihče izdržal s teboj, ko si hudobna, ko vrag. Za v vodo skočiti je še vedno čas. Le skoči, bom vsaj rešen pokore!“

„O, to bi rad, jaz vem, da bi to rad! Da bi drugo vzel, kaj ne?! Vem, da jo imaš že izbrano. Ali ne boš, zastonj se veseliš. Ne bom se ti umaknila, nikar ne misli. Še iz nebes bi se vrnila, samo, da sem ti na poti.“

„Tebe še v peklu ne bodo hoteli, draga moja a ne v nebesih. Ha, ha, kaj bi počeli s teboj tam med angeli, s tako hudobno coprnico!“

„Oh, ti! Ti, vrag! Sam peklenšček je boljši od tebe! Pojedel si me, izgrizel, uničil a zdaj me mučiš.“

„Kdo te muči?! Mir mi daj! Mir hočem in nič drugega. Če te jaz puščam pri miru, pusti me še ti!“

„Gledam naj kaj ne, kako zapravljaš — in molčim naj. Pa ne bom!“

„Molči!“

„Zakaj bi molčala, ko je vse res, kar govorim.“

On je skočil k nji, prijel jo je za vrat in treščil ob tla. Zatisnil ji je s pestjo usta in kričal:

„Na, govori! Zdaj govori!“

Priskočila je Ilka, zajokala na glas: „Pustite mamo, pustite!“

Včasih je oče tudi njo sunil proč v slepi jezi, včasih pa se je zasramil pred njenimi velikimi, otroškimi očmi.

„Pa kaj naj počnem, samo tepsti, to je edino!“

Spustil je ženo in se vrgel na posteljo. Pokril se je z odejo čez obraz. Slišalo se je njegovo težko dihanje, zaškrtanje z zobmi

ali ostal je na postelji in počasi ga je zopet objela pijanost in pogreznil se je v omamljen in težek spanec.

Ilka je odvlekla mater v kuhinjo.

„Vidiš, kakšen je tvoj oče! Ubil me bo enkrat in na vesalah bo končal. Nesrečna si, da si se rodila!“ je govorila mati med jokom.

„Molčite, mama, molčite, prosim vas,“ je prosila Ilka, ki se je bala, da se ne bi vse še enkrat ponovilo.

„Zakaj naj molčim! Pusti me, nimaš srca za me.“

„Imam, mama, imam.“

„Če bi ga imela, bi vedela, da je on pokvarjen človek in ne bi držala ž njim.“

Ilka je zajokala. Zakaj ona je očeta ljubila kljub vsemu; kako naj reče, da je pokvarjen človek?

„Jaz imam oba rada“, je rekla in obrisala materi z mokro brisalko obraz.

Na belem platnu so se poznale rdeče lise od krvavečih prask.

„Vidiš, to je tvoj oče“, je rekla mati, potegnila brisalko Ilki iz rok in mahala ž njo pred njenim licem. „To je živina in tolovaj. Pusti me in spat pojdi.“

Pozno v noč so se dogajali navadno ti prizori in ko je Ilka zatisnila objokane oči, je zunaj vstajala prva zora. V šoli je bila take dni vsa slaba, bolela jo ej glava in težko je sledila poduku.

*

Ko je prišla danes iz šole je oče sam sedel v sobi in bral nekaj časopis.

„Prav da si prišla“, je rekel. „Lačen sem, mi boš skuhalo kavo.“

„Kje je mama?“ je vprašala Ilka.

„Odšla je nakupovat v mesto. Nu, kaj ste se učili v šoli?“

„Geografijo smo imeli in risanje.“

„Nu, kako se pa učiš?“

„Srednje, skoro slabo. Rada bi se bolje.“

„Zakaj se ne bi?“

„Tako, ne more se“, je rekla Ilka in odšla v kuhinjo.

Oče je prišel za njo in je gledal, kako je pristavila vodo na špirituss in mlela kavo.

„Kako si že velika“, je dejal in se nekam zamislil.

Zabobnal je s prsti po mizi. „Revica si, se mi zdi. Žalostno mladost imaš.“

Ilka je skomiznila z ramami in očesi ste se ji porosili.

„Kakor je komu sojeno“, je rekla.

„Modro govoriš ali to ni tako. Otrok si še in če ti zdaj ni lepo, ti ne bo nikoli.“

Molčala sta obadva. Ilki je nekaj vročega napolnilo srce, rada bi bila nekaj rekla ali grlo je bilo tesno, nekaj jo je tiščalo

v vratu, ni mogla spregovoriti. Skuhala je kavo, nalila mleka v skledico in sela k oknu. Videlo se je na postajo, železniški stroji so se prepeljavali po tirih sem ter tja, umazani železničarji so hodili med vlaki, prepledavali spojnice, mazali kolesa in se zastavljali v kratki pomenek s kondukterji in težaki, ki so nakladali in skladali robo.

Dolgo je gledal oče hčer in zasmilila se mu je. Obrazek je bil droben ali resen in žalosten. In oči so bile zamišljene, kakor odraslega človeka. Pristopil je k otroku in dotaknil se je z roko njenih las. Zardel je v zadregi, zakaj on ni bil vaje mehkih čustev in ni jih znal pokazati. Nerodno jo je pogladil po licu.

„Revica!“ je dejal in rad bi jo bil objel in poljubil.

„Slišite, tata, jaz vas bom nekaj vprašala“, je rekla Ilka in težko, zelo težko je spravila besede iz ust.

„Kaj me boš vprašala? Le vprašaj!“

„Zakaj živite z mamó tako?“

„Kako?“ je vprašal zamolklo in roka mu je zdrsnila raz hčerine glave.

„Tako, da se vedno prepirate, da je tako strašno in žalostno pri nas.“

„Ona je kriva“, je rekel trdo. „Njej reci.“

„Ne ni samo ona kriva, tudi vi ste krivi. Vi niste dobri ž njo, vi jo nimate radi.“

„Mogoče. Res jo nimam več rad. Minilo je to. Ali ti tega ne razumeš.“

„O, razumem. To je zelo žalostno.“

„Da žalostno je. Ali če bi bila mama boljša bi bilo vendar lepše.“

Ilka se je zamislila in še le čez par minut ga je vprašala: „Recite mi, ali je res, da imate v Pešti natakario?“

Oče je povetil oči pred njenim otoškim in čistim pogledom.

„Tega ti ne razumeš, pusti to,“ je dejal trdo.

„Če je res, potem vem, zakaj ni mama dobra. Tudi jaz ne bi bila dobra.“

In molčala sta oba.

Mračilo se je. Na kolodvoru so prižigali svetilke. Po temnem širokem in črnem prostoru, kjer so bili ležali železniški tiri, so se premikale rdeče in zelene luči.

Oče je sel k mizi, prižgal je cigareto in podbočil obraz v pesti.

Prišla je Ilka k njemu, doteknila se je njegovih rok in prosila ga je mehko: „Oče pustite tisto žensko. Vse bo drugače.“

„Pusti, tega ne razumeš.“

„Ona je gotovo mlada, lepa in vesela?“

„Da, mlada, lepa in vesela je.“

„Tudi mama bi bila lepša in vesela bi bila, če bi bila srečna.“

„Naj bo dobra, družega ne zahtevam.“

„Če ni srečna, ne more biti dobra.“

Mrak se je gostil, nič več se niso poznali obrazi očeta in hčere.

Ona se je bila vrnila nazaj k oknu, gledala je gori v oblake, ki so se vedno temnejši gnali nad mestom.

„Ali je bila mama lepa?“ je vprašala očeta.

„Lepa je bila.“

„Ali ste jo imeli zelo radi?“

„Zelo rad sem jo imel.“

„In srečna sta bila oba.“

„Srečna sva bila.“

„Dolgo?“

„Dve leti, morda tri leta.“

„Zakaj samo tako malo časa?“

„Zakaj?! Neumno sprašuješ. Človek ne ve tega. In ti si še otrok. Človek je star in izkušen pa ne ve.“

„Kdo je kriv? Ali ste vi krivi? Ali je mama kriva?“

„Ne vem. Morda sva oba. Najbrž sva oba kriva.“

„In nikoli več se ne da popraviti?“

„Nikoli več.“

„In vi imate tisto . . . tisto natakario zelo radi?“

„To je neumno reči, malo ali zelo. Kaj ti bom pravil. To niso pogovori za te.“

„In jo ne bodete nikoli pustili?“

„Nikoli? Kdo pravi nikoli. Dokler jo imam rad jo ne morem pustiti. Če jo ne bom imel rad, jo bom pustil. Morda že v jeseni, jaz ne vem kdaj.“

„Zdaj jo pustite.“

„Ne morem.“

„Jaz vas lepo prosim, pustite jo. In ne pijte več. In ne hodite po krčmah. Pojdem jaz z vami na sprehod vsak dan, v gledišče pojdeva, v muzej, na glazbo, povsod kjer bo lepo.“

„Ti si otrok. Jaz te imam jako rad ali ti si otrok. Ti me ne razumeš.“

„Tudi mene nihče ne razume.“

„Tebe je lahko razumeti, ker si otrok. Jaz pa sem mož.“

„Mene je strah, oh, tako me je strah!“ je zajokala.

„Česa te je strah?“

„Da se bodete zopet prepirali! Oh, strašno je to. In vsega me je strah. Kaj bo z menoj, kadar bom velika. Morda bom dobila moža, ki bo pil. Ne bo me imel rad in tepel me bo. Če bi bila možki, bi imela lepše življenje.“

„To je res“, je rekel oče.

„In zakaj se vam mama nič ne smili? Ona je bolj nesrečna, kakor vi.“

„Ženska mora potrpeti, to si zapomni. Žal mi je tebe ali tudi ti bodeš morala potrpeti.“

„Tudi jaz ne bom dobra,“ je rekla Ilka žalostno. „To se ne more „potrpeti.“

„Tiste ženske, ki to znajo so zadovoljne. Mir je v hiši in prijetno se živi v taki družini.“

„Ali srečne niso, gotovo niso srečne! Kaj je sreča samo za možke, tata?“

„Ni, tudi jaz nisem srečen.“

„O, bolj, kakor mama in bolj, kakor jaz.“

„Ti si še premlada, ti še ne veš kaj je nesreča.“

„Tata, jaz sem vedno žalostna. Vedno, vedno, kar pomnim. Vsak dan jokam.“

„Zakaj jokaš?“

„Kako se ne bi jokala? V soboto po noči nisem spala nič in sinoči zopet ne. Kadar ste doma, vselej je prepir.“

„Boljše bi bilo, da ne bi več prišel. Tudi jaz to mislim. Nič več me ne bo, denar bom pošiljal pa bo.“

„Tega ne smete storiti, zaradi mame ne in zaradi mene ne. Pri nas je vaše mesto.“

„Ha, ha, prikovan sem na to mesto, kaj ne. Ali verjemi, Ilka, lepo mi ni tukaj.“

„Tudi meni ni lepo, pa ostanem.“

„Kam bi ti šla? Saj nimaš kam iti?“

„Pod železnico bi šla.“

„Neumnost!“ je rekel oče.

Vstal je, oblekel se je.

„Opravek imam. Z Bogom Ilka in ne bodi žalostna.“

Pogladil jo je in odšel.

Ona je ostala pri oknu jokajoč. Tema se je spustila na zemljo in vihar je zatulil okrog hiš.

Prišla je mati zlovoljna in godrnjajoča. Psovala je na moža, ki se zopet klati kdo ve kje in še v postelji je preklinjala nesrečno to življenje, ki ga ima. „Psu je boljše!“ je rekla parkrat. In tudi Ilka je ponovila na pol v sanjah: „Še psu je boljše.“

*

Krik in ropot jo je probudil. Mati in oče sta si stala nasproti, grda in divja v slepi jezi. Strašne in grde reči sta si očitala in med vpitjem sta tolkla okoli sebe in razbijala kar jima je prišlo pod roke.

Ilka je planila iz postelje med njiju.

„Nikar, nikar! Za Božjo voljo, nikar!“

Poklekala je, prosila, jokala je. Svoje drobne roke je vzdigala in prijemala zdaj enega, zdaj drugega. Udarci so padali tudi po nji, ali ni jih čutila. Samo srce jo je bolelo prestrašno.

„Nikar več! Ne morem gledati več! Nehajte, oh, nehajte!“

Ali slepa strast je pograbila oba, da nista slišala njenih prošenj. Usta so se jima penila in iz očij jima je sijalo sovražstvo. Ubila bi se najrajša ta trenotek; na dno pekla bi pogubila eden

druzega, če bi jima bilo mogoče. Zgrabila sta se, spotaknila sta se ob stol in padla sta po tleh brez prenehanja se zmerjajoč.

Ilka je priskočila, htela ju je odtrgati narazen ali njene otroške roke so bile brez moči.

Oh, in srce je peklo in bolelo. Prebritke solze so ji kapale čez obraz.

„Nikar več, nikar več!“ je prosila obupno in njen glas je bil vedno bolj tih in slaboten.

Onadva sta prevrnila mizo, svetilka je zletela na pod in je ugasnila. V temi se je slišalo sopenje in ruvanje. Zdaj je mati zakričala, ali v tistem hipu je zaklel tudi oče: „Na pomoč, z nožem me je! Čakaj, zdaj te ubijem, kakor mačko!“

In krik je bil vedno strašnejši.

Ilka je odprla vrata in planila po stopnicah doli.

„Na pomoč! Na pomoč!“ je kričala in po hodnikih velike železničarske hiše so se odpirala vrata, kioci so se čuli, luči so se prižigale.

Skozi odprto vežo je letela ven na prosto. Suho otroško telesce se je streslo v viharju in dežju. Samo tenka srajca je pokrivala trepetajoče ude. Kakor veter je letela dalje. Čez šrango in potem po tiru dalje na širok postajniški prostor, kjer so se vozile lokomotive sem ter tja.

Nekaj svetlega ji je zaslepilo oči. Padla je na kolena, zastokala je in potem je nekaj ogromnega planilo čez njo. Zemlja se je stresla, lokomotiva je zagrmela čez šine in kolesa so strla ubozega, obpanega otroka.

KORITNIK:

SONET.

Življenje moje je orkan teman,
ki dalje ga pode strasti viharji,
nemirno kot srce ob upa zarji,
ko v zaželjeni vrača se pristan.

Ob rojstvu ni zasnil duši dan,
in ne pogrebejo ga v noč grobarji,
kot večna luč, ki sanja nad altarji
bdi svestni duh v vesoljstvo zakopan. —

In zdi se mi, da včasih se narahlo
okovi črne stresejo prsti
in duh okostje oživi usahlo.

In takrat roka željna obvisi
in duh se vzdrami, zgane in obstane
kot plašna misel, ki iz stiha kane . . .

ROMAN ROMANOV:

IN ŽE SE JE NAGNIL DAN . . .

In že se je magnil dan,
in že prihaja večer —
rahlo trkam na dver
od hrepenenja gnan.

Ne zavrzi me, ljubica,
ko je srce tak otožno,
tako vse ponižnoubóžno
in tvoje do dna!

VOJKO:

PIL SEM IZ ČAŠE LJUBEZNI . . .

Pil sem iz čaše ljubezni,
iskal tešila sem v vročih poljubih . .

Pa se razbila je čaša kristalna
v tisoč črepin,
z njo moj spomin;
solza edina ostala na njih je,
čista kot biser . . .

SMEŠNICE.

Vesela vprašanja.

Kaj je natančnost?

Če komu pade opeka na glavo,
pa na tleh ležeč preračuna po udarcu,
iz kake višine je nanj priletela.

Kaj je smola?

Če napravi gospodinja v naglici
salato s petrolejem, a se ji nobeden
gost tega ne upa povedati.

Kaj je previdnost?

Če mora kdo iti čez skup razbitega
stekla, a si prej sezuje čevlje, da
ne raztrga podplatov.

Kaj je temeljitost?

Če kdo pade iz petega nadstropja
na tla pa vpraša, če je že na tleh.

Kaj je uljudnost?

Če kdo, kogar hočejo snesti lju-
dožrci, tem v zadnjem trenutku želi
dober tek.

Materin svet.

Hčerka: „Mama, jaz sem se danes
sprla z mojim ženinom. Kdo mora
prvi odnehati?“

Mati: „Pred poroko ti, po poroki
pa on.“

Se spreminja.

Žena: „Ti, zdravnik je rekel, da
se človek vsakih šest let prenovi.
Ker sva že sedmo leto poročena,
potem nisem jaz več tista, kot sem
bila, ko si me vzel.“

Mož: „Ah — to sem že davno
zapazil.“

Slab spomin.

„Ko sem bil mlad, poznal sem prekrasno dekle — Katinko Hubrovo. Kaj se je vendar stem dekletom zgodilo?“

„Oh starček, kaj to sem jaz.“

Kaj jaz nisem nič?

Portir: „Kam pa gospod?“

Gospod: „K gospodu baronu.“

Portir: „Zakaj me pa nič ne vprašate?“

Gospod: „No moj ljubi, nepotrebujem vprašat, vem, da je g. baron doma, / prosil me je, da to uro pridem.“

Portir: „To je vse eno. Vsak sme mora vprašati. Ako me ne bi nihče nič vprašal, kaj jaz nisem nič.“

Individuelno.

A.: „Kje ste pa iskali zavetja, ko je pričelo deževati?“

B.: „Jaz v gostilni, moja žena v prodajalni klobukov, hčere v pisarni zakonskega mešetarja, pes pa pri mesarju.“

Oprostitev.

„Pomisli, mama, gospod Sladkož me je trikrat poljubil.“

„Zakaj se pa nisi ubranila?“

„Ker nisem vedela kolikokrat me bode.“

B. Zagorski.

Manjše zlo.

A.: „Ti si torej zaročen z gospo-
dično Lini, kot slišim!“

B.: „Res je.“

A.: „Ne vem, ali bi ti častital ali ne. Kot čujem, je ona v nekaterih zadevah precej sitna: če jo vzameš, se boš moral odvaditi piti in kaditi.“

B.: „Če jo pa ne vzamem, bi se moral odvaditi morda celo jesti.“

UGANKE.

Razpisujemo danes

peti natečaj ugank

ter si želimo najštevilnejše udeležbe. Pogoji so ti: Rešitve saj se določijo najkasneje do 15. maja. Naslov: „DOMAČI PRIJATELJ“ v PRAGI VIII. Pravico do izžrebanja imajo samo odjemalci Vydrovih proizvodov in člani njihovih družin.

Število rešenih ugank ne odločuje, ena zadostuje.

Cene so:

1. *Dekoratívna soha „Le Vent“* (po sliki).
2. *Ruska moderna* (krasno vezana knjiga).
3. *Brušen vrček s pokrovčkom.*
4. *Parenzo* (slika v okvirju).
5. Janko Kersnik: *Zbrani spisi* (krasno vezana knjiga).
6. *Okvir za sliko.*
- 7.—8. *Posode za kavo.*

Dobitki četrtega natečaja

so bili izžrebani sledečim rešilec:

1. Fran Klimeš: *Starček muzikant* (slika): Tončka Kenda, hči gostil, Kamnik.
2. Oton Zupančič: *Čaša opojnosti* (knjiga): Anton Porekar, nadučitelj, Hum pri Ormožu.
3. *Par majolkastih lončkov za cvetlice*: Marija Peternel, Bled.
4. *Triglav* (slika): Marija Vrhovšek, posestnica, Vrhe pri Štorah.
5. A. Askerc: *Mučeniki* (knjiga): Ferdo Cermak, ckr. nadgeometer, Ljubljana.
6. *Ohvir za fotografijo*: Jera Petrič, posest. Kot pri Prevaljih.
7. *Posode za kavo*: Andrej Presker, posest. in urad. Breg pri Celju.
8. *Posode za kavo*: Mar. Bartol, hči pošt. kontrol., Sv. Ivan pri Trstu.

43. Zagonetka.

Ivan Bratina, Idrija.

V hlevu je, v hiši ne, v peti je
v glavi ne, v srebru je, v zlatu
ne. Revez vsak jo ima, bogatin
je nima, vsak kmet jo ima a kralj
je nima; vsak berač jo ima a Bog
ne. Kaj je to?

44. Računska uganka.

Franc. Pfajfr, Selce.

Neki oče razdeli med svoje
tri sinove premoženje 3600 K in
sicer tako, da dobi drugi sin 200
K več, kakor prvi, tretji sin pa eno
polovico prvega. Koliko dobi vsak
sin?

45. Tajinstveni napis.

Pušinski Goriča.

Kam oros, ele žet; amdla
kopu sti.

46. Zemljepisno vprašanje.

Avg. Gabrijelčič, Ložice.

Kateri kanal je največji na
Primorskem?

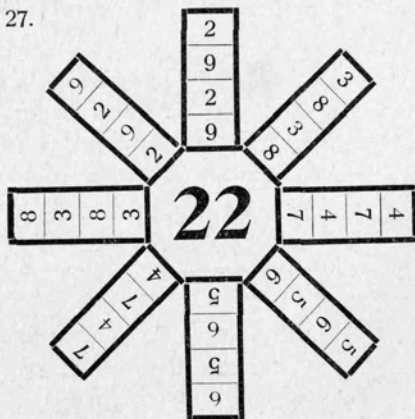
47. Zvito vprašanje.

Ivan Zajc, Ljubljana.

Ob lepem vremenu v kotu
ležim ob grdem se sprehajam.
Kdo sem? (Dežnik.)

Rešitev ugank v 4. številu.

27.

29. Zastava že razvita je
morilna cev nabita je
nabrušen britki meč.
Nezmagana mi četa smo
brez straha in trepeta smo
ura! med bojni grom.

31. Največ sveta otrokom sliši Slave
tja bomo našli pot, kjer nje sinovi
si prosto voljo vero in postave.

34. Up je v močvirnj veša begajoča,
hitiš za njo pred tabo ona bega;
kot že po njej se tvoja roka stega,
se ti udere noga stopajoča.

28. n, dar, kazen, čudež, žar, r-
Na zdar! 30. Če to kroglo vrgel bi,
pobil četo celo bi. 32. Živo srebro v tla.
komeru. 33. Kosa, oder, selo, Aron,

Naročila, reklamacije, pritožbe, rešitve ugank itd. naj se pošiljajo naravnost
na Vydrovo tovarno hranil v Pragi VIII., rokopisi pa na Zofko Kveder-Jelovšek,
Zagreb, Ilica 41.

VSEBINA: KSAVER MEŠKO: Fantovska. — ZVORAN ZVORA-
NOV: Peter in njegov prijatelj. — F. HERITEŠ: Kmečko srce. — KRI-
STINA: Spomin. — ZOFKA KVEDER-JELOVŠEK: Pogovor z očetom. —
KORITNIK: Sonet. — ROMAN ROMANOV: In že se je magnil dan ... —
VOJKO: Pil sem iz čaše ljubezni .... — Smešnice. — Uganke.

Nekatera priznanja:

Anton Majnik: Vaša žitna kava nam jako ugaja, zato prosim, da mi pošljete že tretjo vrečico.

Karla Ponikvar, sopr. uradnika, Sv. Ivan pri Trstu: Dolgo časa že pogrešamo Vašo žitno kavo, mislili smo namreč, da se je odvadimo, a priljubila se nam je tako, da nam je res dolgčas po nji. Prosim, pošljite zopet eno vrečico.

Ivan Jodl, župnik Št. Andraž: Prosim, pošljite mi zopet eno vrečico Vaše izborne žitne kave.

Ivan Bradeška, posest. Hlevnivrh: Prosim, pošljite mi zopet eno vrečico Vaše že povsod znane žitne kave. Iz vrečice, katere ste mi poslali pred tremi meseci, je naša kuharica ravno danes pobrala zadnja zrnca za zajuterk.

Zvonko Sila, šolovodja, Ajdovec: Vaša kava je pa res izvrstna, brez nje nemoremo biti nič več.

Alojzija Blaj, sopr. voznika, Idrija: Prosim, pošljite mi prej ko mogoče še eno vrečico Vaše žitne kave, ker se mi jako dopade.

Ana Čopi, Bovec: Z Vašo kavo smo res v vsakem oziru popolnoma zadovoljni. Škoda, je že prej nismo poznali. Priporočam jo vsakomur. Pošljite mi zopet eno vrečico.

Franja Sluga, Ljubljana: Ker nam je Vaša žitna kava že pošla, prosim da mi je pošljete zopet eno vrečico, ker nam jako dobro ugaja.

Ana Lukančič, Sv. Jurij: Vaša žitna kava je res izvrstna, odkar smo jo pokusili, ne rabimo nobene druge kave več. Priporočamo jo vsakomur, radi izbornega vkusa, kakor tudi radi nizke cene.

Ana Smrekar, šivilja, Kranj: Vaše kava mi zelo dopada, ker je jako zdrava in krepilna, priporočam jo povsod.

Marijana Poljanec, Selo: Vaša žitna kava se nam je jako priljubila, prosim pošljite mi je zopet 5 kg.

Marija Pregelj, sopr. vpok. orož. Gradac: Ker mi Vaša žitna kava prav dobro ugaja, prosim, da mi pošljete še 5 kg.

Anton Ernecl, posest. Slogonagora: Prosim, pošljite nam zopet Vašo izvrstno žitno kavo, ker ne moremo biti brez nje.

Franc Svetičič, duhovnik v pok. Dutovlje: Pošljite mi zopet 5 kg. Vaše izvrstne žitne kave.

Pripravno --- --- steklenico

za Vydrovo žitno kavo priporočamo vsem svojim gg. odjemalcem. Ima zabrušen zamašek, tako da se v nji kava v doglednem času sploh ne izdiši. A gre vanjo skoro cela poštna pošiljatev, ker drži 8 litrov.

To steklenico dajemo za tovarniško ceno: **2 K 20 v**, zabojček 48 v, poštnino pa tu plačamo in si jo zaračunamo.

Polne steklenice ni mogoče pošiljati, ker bi se razbila.

--- --- Cenik naših izdelkov. --- ---

Vydrova žitna kava poslana posebej v platnenih vrečicah poštne prosta 5 kg	K 4'50
Juhne konzerve (grahova, gobova, lečna, riževa in rezančna) posamezni zavitek à $\frac{1}{2}$ kg.	„ 1'50
Tudi 1 kg vseh vrst po 200 gr	„ 3'—
Juhni pridelek 1 steklenica $\frac{1}{2}$ kg	„ 3'—
Šumeči bonbon „Ambo“ in tudi s „sidrom“ zavitek 50 kmd.	„ 2'—
Malinovi grog	„ 2'—
Oblati „Desert delikat“ zavitek s 50 kmd.	„ 3'—
„ Delikateski zavitek s 50 kmd.	„ 2'50
Masleni oblati zavitek s 25 kmd.	„ 2'—
„Buhtin“ v $\frac{1}{4}$ kilogramskih stekleničicah	„ 1'—
Za poskušnjo kolekcija vseh naših izdelkov K 3'50 in poštnino.	